

Miletz János egyik művének borítólapja

Bem hivatalos jelentésénél még érdekesebb Pe-tőfi Sándor levele, ki mint a táborozásban részt vett szemtanú, élénken, telve humorral, lelkesültséggel, s kedélyességgel írja le az „öreg úr” vaskapui diadalát.

Élénken foglalkoztatta Temesvár története, a magyar történelemben betöltött szerepe, s erről sokat írt, előadásokat tartott. *Gizella első koronás magyar királynő élete* című művét saját költségén jelentette meg 1875-ben Temesvárott. *Somogyiszentgyörgy vára – humoros versezet* című művét Nagykanizsán adta ki 1892-ben.

Történelmi, régészeti, irodalmi ismeretei, széles körű műveltsége alapján megbecsült tanárként tartották számon 1903. február 15-én bekövetkezett haláláig.

Tápiógyörgye büszke szülőföldre, aki élete végéig györgyeinek tartotta magát.

Bihari József

Nécsey József postamester, a régiséggyűjtő és múzeumalapító¹

Bars megye azon megyék közé tartozott, ahol a különféle korszakok emlékeinek kutatása és gyűjtése már az 1870-es években megkezdődött. A múlt emlékei után érdeklődő számos amatőr közül gyűjteményeikkel a verebélyi, majd tildi ügyvéd, Dillesz Sándor, valamint Nécsey József tűntek ki. Míg számos amatőr régész esetében életrajzukkal kapcsolatban csupán elszórt adatokra vagyunk utalva, addig Nécsey Józsefről (1842. augusztus 27.–1929. január 17.) szerencsére elhunytának évében barátja, Kriek Jenő a *Bars* különszámában emlékezett meg.² A személyes benyomásokon túl Kriek a lévai múzeumba került iratok segítségével mutatta be Nécsey életútját és széles körű tevékenységét Bars megyében.³

Nécsey József régi oszlányi nemesi család sarja volt,⁴ akinek már édesapja – Nécsey János – is szenvedéllyel gyűjtötte a régiségeket, amelyek között füstölő és régi oltárdísz is

1 A tanulmány elkészítését a Szlovák Tudományos Akadémia és az Európai Unió által támogatott SASPRO 0104/01/03 és a VEGA 2/0072/17 pályázat tette lehetővé.

2 Kriek Jenő: Nécsey József (1842. augusztus 27.–1929. január 17). Bars 1929. december 22. Melléklet 1–11.; Nováková, Margaréta: Zberateľ Jozef Nécsey a novú poznatky o vzniku Metského múzea v Leviciach. In: Vráble príspevky k histórii mesta. Vráble, 2015. 80.

3 Kriek i. m. 1–2.

4 Kriek i. m. 2.

volt.⁵ Apja részt vett a szabadságharcban, majd hazatérte után gyermekei életútját igyekezett egyengetni. Őt gyermeke között József volt a másodszülött.⁶ A család anyanyelve ugyan német volt, azonban József később a szlovák, majd a magyar nyelvet is elsajátította. Alapfokú iskoláit Oszlányban és Németprónán végezte, majd Privigyén és Nyitrán a piarista gimnázium diákja volt.⁷ Felsőfokú képzésre Selmechányára, a bányászati iskolába küldi apja, ahol szerzett képesítését azonban életében sohasem használta.⁸

A geológiai terepszemlék során azonban a fiatalember felfigyelt a régészeti leletekre (eszközökre, szerszámokra) és vált ekkor a régmúlt korok emlékeinek szorgalmas archaeológus gyűjtőjévé.⁹ Ezen korai évei azonban még a szakmai útkereséssel telnek, így 1859-ben gyógyszerészgyakornok Trencsénbányában, ahol dr. Keötől botanikát és florisztikát tanult.¹⁰

A gyógyszerész pályának azonban egy baleset vetett végett, amely során a jeges vízbe esve megfázott és lábzsugorodást kapott. Hosszas pöstyéni kezelését követően lábra állt, azonban atyja ekkor már a postás pálya irányába fordította. Nécsey 1862. szeptember 16-án sikeres vizsgát tett Pozsonyban, majd több postán dolgozott.¹¹ 1863-ban a Matica által szervezett turócszentmártoni tudományos találkozóra rendelték postatisztnak a szlovák nyelv ismeretének köszönhetően. Itt ismerkedett meg a megye adminisztrátorával, Nemes Albert gróffal és tett szert fontos politikai és tudományos kapcsolatokra.¹² Innen a Pest megyei Izsákra helyezik, ahol megismerkedik későbbi feleségével, Agárdy Ilonával, akit 1866-ban vett el. Itt mélyíti el magyar nyelvi ismereteit, majd rövid komáromi kitérő után vette bérbe 1869-ben a verebélyi postaállomást, ahol közel 44 évig postamesterként működött.¹³

A postamesterség mellett azonban tovább gyarapította a családi hitbizományt és földek bérlésével, valamint a postai bevételek segítségével komoly jövedelemre tett szert, amelynek egy részét gyűjteménye gyarapítására fordította. Nécsey gyűjteménye azonban nem kizárólag régészeti leletekből állt, hanem néprajzi tárgyak és képzőművészeti alkotások egyaránt szép számmal voltak benne.¹⁴ Így például egy képvásárlás ügyében Simor érsekkel is felvette a kapcsolatot.¹⁵ Míg azonban a kortárs Dillesz Sándor gyűjteményének jó része, mintegy 1000 lelet az aranyosmaróti múzeum alapját képezte már 1894-ben,¹⁶ addig Nécsey gyűjteménye hosszas küzdelem után csak 1927-ben került Lévára a frissen alapított múzeum törzsanyagaként.¹⁷ Nécsey gyűjteménye ennek köszönhetően fennmaradt, azonban Dilleszé az elmúlt száz év során eltűnt, talán valamely nagyobb múzeumban lappang. Nécsey gyűjtőtevékenysége elsősorban a vármegyében volt ismert, míg nem Dillesz Sándornak,¹⁸ majd Divald Kornélnak köszönhetően országosan ismertségre tett szert.¹⁹

5 *Kriek* i. m. 3.

6 *Kriek* i. m. 4.

7 *Kriek* i. m. 4.; *Nováková* i. m. 80.

8 *Nováková* i. m. 80.

9 *Kriek* i. m. 4.

10 *Kriek* i. m. 4.

11 *Nováková* i. m. 80–81.

12 *Kriek* i. m. 4–5.

13 *Kriek* i. m. 5–6.; *Nováková* i. m. 82.

14 *Divald Kornél*: Bars és Hont vármegyei kutatások. Múzeumi és Könyvtári Értesítő 5. Nr. 2–3. 163–164.

15 *Esztergomi Érseki Levéltár, Simor-hagyaték*.

16 *X. Y.*: Alapítvány a vármegye muzeumának. Barsi Ellenőr 13. (1894) Nr. 25. 3.

17 *Nováková* i. m. 82–84.

18 *Dillesz Sándor*: Bars vármegye őskora. In: *Borovszky Samu*: Bars vármegye. Magyarország vármegyéi és városai. Budapest, 1903. 285–292.

19 *Divald* i. m. 163–164.

A múzeum létrehozásának és saját gyűjteménye ottani elhelyezésének gondolata már az 1890-es években megérlelődött Nécseyben, azonban hiába próbált támogatást nyerni a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségénél, amelynek alacsony költségvetése nem tette lehetővé a múzeum létrehozását és fenntartásának támogatását.²⁰

Gyűjteményének a köz részére történő felajánlásánál szerepet játszott két fiának, Istvánnak és Lászlónak korai halála. István a festőművészi, László a művészettörténeti pályát választotta magának.²¹ István a zsánerképek festése mellett kiváló illusztrátorként Herman Ottó megbízásából ornitológiai műveket, köztük a Magyarország madarait bemutató köteteket illusztrálta.²² Jelentősek még a lepkerajzai, amelyek azonban a lévai múzeumba kerültek.²³ A néprajz iránt is érdeklődött, így került a Nemzeti Múzeum Néprajzi Osztályára, amelynek rajzolója lett.²⁴ Ezen osztály megbízásából gyűjtőutat is tett Bars megye felső részén, amelynek során szerzett néprajzi tárgyait a múzeumnak ajándékozta.²⁵ Müncheni tanulmányútján szerelmi csalódás miatt öngyilkos lett. László fia művészettörténész lett, majd a Szépművészeti Múzeumban működött, ahol a kutatási területe a quattrocento volt. Nécsey fiai halála után egyre komolyabban próbálkozott gyűjteményének állami kézbe adásával, amelyre azonban csak 1927-ben került sor.²⁶

Nécsey József gyűjteménye, mint arra már utaltunk, nem csupán régészeti leletekből állt, hanem képzőművészeti, iparművészeti és néprajzi tárgyakkal is.²⁷ A gyűjtést már fiatal korában, tanulmányai idején kezdte meg és élete végéig folytatta. A gyűjteményéhez tartozó ásványtani kollektiót a lévai piarista gimnáziumnak ajándékozta, amely intézetnek tanulói voltak a fiai. Így a gimnáziumi értesítő szerint 1882-ban közel 400 darabos ásvány- és kőzetgyűjteménnyel gazdagodott az iskola szertára, majd a következő évben meteoritkővel és római érmekkel.²⁸ A régészeti kutatásait elsősorban a Zsitva–Garam vidékén gyűjtötte.²⁹ Sőt, saját maga is folytatott ásatásokat, így például 1893–1894-ben a vasútépítés nyomvonalába eső verebélyi lelőhelyeken, valamint a verebélyi Földvár területén 1896-ban.³⁰ 1894-ben Szombathy István és Ruffy Pál környékezték meg Nécseyt, hogy Dillesz gyűjteménye mellett az övé is Aranyosmarótra kerüljön. Nécsey végül csupán a verebélyi Köröspusztán kiásott bronzleleteit küldi Marótra, míg gyűjteményének többi részét Lévára szánta.³¹ Né-

Nécsey József

20 *Kriek* i. m. 2.

21 *Kriek* i. m. 2.

22 *Fejős Zoltán*: Nécsey István. In: *Bodó Sándor–Viga Gyula* (szerk.): *Magyar múzeumi arcképcsarnok*. Budapest, 2002. 648.

23 *Kriek* i. m. 3.

24 *Fejős* i. m. 648.

25 *Kriek* i. m. 8.; *Fejős* i. m. 648.

26 *Nováková* i. m. 84–87.

27 *Kriek* i. m. 2, 8.

28 *Lásd Szabady György*: A lévai kegyes-tanítórendi nagy-gymnasium értesítője az 1881/1882. tanévről. Léva, 1882. 41.; *Uő.*: A lévai kegyes-tanítórendi nagy-gymnasium értesítője az 1883/1884. tanévről. Léva, 1884. 42–43.

29 *Kriek* i. m. 2.

30 *Szombathy Ignác*: A verebélyi régészeti leletek. Barsi Ellenőr 12. (1893) 51. szám, december 17. 2.; *Hampel József*: Verebélyi leletek. *Archaeológiai Értesítő* 14. (1894) 93.

31 *Kriek* i. m. 8.

csey éremgyűjteményéről tett említést Divald, illetve a gyűjteményhez tartozott egy 1500 kötetes könyvtár, amelyben a történelemtudományi, a filozófiai, államtudományi kötetek mellett természettudományi művek is szép számban voltak.³² 1927-ben, Kriek beszámolója szerint három teherautónyi múzeumi anyagot szállítottak Lévára.³³

Nécsey és fiai a helyi intézmények mellett azonban az országosakat is gyarapították ajánlékozásaikkal. Az apa a Magyar Postatörténeti Múzeumnak küldött különféle postatörténeti emlékeket és tárgyakat.³⁴ A Magyar Nemzeti Múzeum leltárkönyvében 1880-ban olvasható először a neve, amikor Csiffáron előkerült kőbaltát és agyag orsógombot ajándékozott a régészeti gyűjteménynek.³⁵

Nécsey József a leletek beküldése mellett 1880 novemberében fordult a Nemzeti Múzeumhoz, közvetítve egy Saari község határában kiszántott sír mellékletei ügyében, ugyanakkor egy XVIII. századi képről beszámolva.³⁶ Neve majd ismét 1897-ben tűnik fel, amikor a Verebély környéki leletekről tájékoztatta több levelében a Nemzeti Múzeumot. Verebély régészeti kutatása a Zsitva-völgyi vasút építésének köszönhetően kapott új lendületet 1893/1894-ben. Nécsey ekkor, felügyelve a földmunkákat, kisebb ásatásokat folytatott a vasút nyomvonalában, így a Földvár-dűlő, a Sütteő-birtok és Paphegy-dűlő területén,³⁷ amelyről a *Barsi Ellenőr* hetilap mellett,³⁸ illetve annak nyomán az *Archaeológiai Értesítő* is beszámolt.³⁹ Nécsey ekkor, mint arról a levéltáros és tanár Szombathy Ignác – a Barsi régészeti és történeti bizottság tagja⁴⁰ – a *Barsi Ellenőr*ben beszámolt, őskori telepnyomokat figyelt meg és az ásatásai során állatcsontokat, kőeszközöket és cserépedények töredékeit gyűjtötte össze.⁴¹ 1896 júliusának közepén fordult Nécsey ismét a Magyar Nemzeti Múzeumhoz, tájékoztatva Hampel Józsefet megfigyeléseiről:

„Mélyen tisztelt Nagyságos Úr!

Régóta készültem Nagyságodat soraimmal felkeresni és a mi verebélyi ősrégi lelhelyekre kegyes figyelmit kikérni, de a hivatalos elfoglaltságom oly annyira valaimat nyomja, hogy alig vagyok képes annak egyedül megfelelni. De térek kegyes engedelmével röviden a tárgyhoz melytől Nagyságodnak közlést tenni ohajtok. –

Verebély körüli lelhelyeket rég óta kutattam és mind egyikről van tudomásom hol minő nagyságban létezik, mind annyi sértetlen kivéve néhányet a mely a Zsitva völgyi vasúti munkások felnyitottak, e munka közben több lelhely nyitattott meg, és a megye megbízott ott lelt tárgyaknak összeszedéssel a Bars megyei muzeum részére, az összeszedés úgy történt, hogy bár minden tárgyat vagy magamnak kellett felkutatni és a munkásoktól bár csekély borrhavólóért megváltani –

Leltározva átadtam a megye muzeumnak; a tárgyak mind kőkorszakból valók és igen érdekesek.

32 Kriek i. m. 2.

33 Kriek i. m. 2.

34 Kriek i. m. 6.

35 Magyar Nemzeti Múzeum (Budapest) Őskori Gyűjtemény: 177/1880. 1–2.; Mílesz Béla: A n. múzeum érem- és régiség osztályának gyarapodása a f. évi július–novemberi hónapokban. *Archaeológiai Értesítő* 14. (1880) 341.

36 Magyar Nemzeti Múzeum (Budapest) Adattár Érem- és Régiségtár 527/1880.

37 Dillesz i. m. 288, 290.

38 Szombathy i. m.

39 Hampel i. m.

40 Kriek 1929. 8.

41 Szombathy i. m.

A többi lelkehelyek a hogy mondtam sértetlenek és mivel most a termés betakarítása után könnyen felnyithatók és területenként szemügyre vehetők Nagyságod bölcs belátására bízom kérésemet, nem e méltóztatna azoknak átkutatását augusztus elején elrendelni, nagy költséggel nem volna az összekötve, Nagyságod vagy kiküldöttje szívesen látott vendégem a munkások 50–100 ftel sokat tennének, vannak 5 helyen tűzhelyek mind különböző egymástól a cserepekről ítélve, de az úgy nevezett földvárunk a hol a kincésások által kivájt gödrökből itélem hogy minden egyes réteg más és más korszak felette érdekes és sokat ígérő! –

Igen örölnék ha mi előbb a leettek át kutatnák mivel, megye részéről halomás szerint a lelkehelyeknek átkutatást elővesznek és ha az szakszerűen és figyelemmel nem lesz kiasva kárba vész. –

Nemecsi földekben lévő törzshelyeken % mellékelt tárgyat találtam a díszítése primitív, pénznemnek vélem ha érdemes muzeumnak kérem megtartani. –

Végül bocsánatot kére, hogy mint Nagyságodnak régi tisztelő ismerőse fiamat ki Ngos Hermann Ottó úr folytán Pesten működik, eddig be nem jelentettem, és szíves pártfogásába nem ajánlottam, de ismervén Ngod jóindulatát remélem hogy ezt rossz néven venni nem tetszik, ha csak szabadulhatok kiállításunkat megtekinteni lerandulok és engedelmevel bátor leszek Ngodnál tiszteletemet tenni és fiamat bemutatni. –

Magamat további szíves hajlamaiban ajánlván vagyok

Nagyságos Úrnak

Alázatos szolgálja

Verebely 1896 Juli 16

*Nécsey József
postamester⁴²*

Alig néhány néhány hónappal később, 1896 decemberének végén pedig elsőként végzett régészeti ásatást a verebelyi Földváron, amelyről azonban a megyei lapok hallgatnak. Így sem a *Bars*, sem pedig a *Barsi Ellenőr* nem számolt be a kutatásról és annak eredményeiről.

Szerencsére fennmaradt Nécsey jelentése, amelyet a Nemzeti Múzeumnak küldött,⁴³ valamint a múzeumnak ajándékozott leletekről a leltárkönyv adatai, illetve két tárgyról későbbi fényképek. Sajnos a közel harminc csont- és kerámialeletről ma már csupán egyetlen agyagkorong lehető fel a múzeum raktárában.

A Verebely/Vráble településtől délre elterülő Földvár/Fidvár a bronzkor kutatásában a nyitrai Régészeti Intézet és a frankfurti Römisch-Germanische Kommission együttműködésében 2007 óta folyó munkáknak és azok eredményeinek köszönhetően vált nemzetközileg ismertté.⁴⁴ A geomagnetométeres vizsgálatok, valamint a hozzájuk kapcsolódó ásatások során egy kora bronzkori település házai, egy földvár szerkezete, valamint egy közelében található temető sírjai kerültek elő. Ettől keletre, délkeletre pedig egy, a vonaldíszes kultúrához tartozó település maradványait és jelenségeit figyelték meg, amely település árokkal volt körbevéve.

42 Magyar Nemzeti Múzeum (Budapest) Adattár Érem- és Régiségtár 534/1880 – levele a Régészeti Adattár 9.V.I. jelzete alatt található a téves Mátraverebely lelőhellyel.

43 Magyar Nemzeti Múzeum (Budapest) Adattár Érem- és Régiségtár 43/1897.

44 *Bátora, Jozef et alii: Fidvár bei Vráble (Kr. Nitra, Südwestslowakei): Untersuchungen auf einem äneolithisch-frühbronzezeitlichen Siedlungshügel. Germania 87. (2009) 1–39; Bátor, Jozef et alii: The Rise and Decline of the Early Bronze Age Settlement Fidvár near Vráble, Slovakia. In: Collapse or Continuity? Environment and Development of Bronze Age Human Landscape. Proceedings of the International Workshop „Socio-Environmental Dynamics over the last 12.000 Years. The Creation of Lanscapes II. (14th–18th March 2011)” in Kiel. Bonn, 2012. 111–129.*

A lelőhelyen azonban már korábban is történtek régészeti kutatások, amelyek közül Anton Točík 1967. évi ásatása igen fontos volt.⁴⁵ Mind Točík dolgozata, mind pedig a későbbi publikációk elsősorban Š. Janšák rövid tanulmányára hivatkoztak a verebélyi földvár kutatásával kapcsolatban.⁴⁶

Verebély őskori emlékeinek és magának a Földvárnak a kutatása azonban sokkal korábban, még a XIX. század utolsó harmadában megkezdődött. Elsőként Dilesz Sándor hívta fel a figyelmet a verebélyi földvárra, illetve a település különféle részein előkerülő leletekre. Az 1876. szeptember elején Budapesten megrendezésre került VIII. Ősrégészeti és Ember-tani Kongresszushoz kapcsolódóan 1875-től kezdve Rómer Flóris élénk szervezőmunkát végzett, hogy a Magyar Királyság egyes részeiről régészeti térképek készüljenek, illetve ásatásokra, anyaggyűjtésre kerüljön sor.⁴⁷ A megyei és köztük a verebélyi leletek a kongresszus alkalmából megrendezett kiállításon, illetve az ezen alkalomból készült vezetőben kerültek bemutatásra. Dillesz Sándor gyűjteményének legszebb és legérdekesebb darabjait a kiállítás első számú vitrinjében helyezték el. Ezek között számos csont és kerámia volt Verebélyről, amelyek legnagyobb részét a Földvárról származtak.⁴⁸

1896 decemberének végén Nécsey két napig ásatott a Földvár területén, az ekkor tett megfigyeléseiről a következőket írta Hampelnek:

„Mélyen tisztelt Nagyságos Úr!

M. év dec 30 és 31^{én} két emberrel a verebélyi földvárnál egy ca 12 □ méf felásatam a földnek tulajdonosa által, hogy a szűk időben kis napszámot szerezzen, az ásatás eredménye érdekes; összes tárgyakat fiamnak küldtem, mellyeket Nagyságodnak bemutatja és adja át. Kérem azt mint Bars vm verebélyi földvár leletet tekinteni és esetleges ásatásra tájékozódás kedvéért tanulmányozni. –

A földvár területe körülbelül 8–10 holdnyi lehet, csillag alakú fokai tarthatók, belseje kör-sáncz, közel hozzá lehet temetkezési hely, de az teljesen ismeretlen hol, belseje üres lehet kongása árulja el és azon állítás, hogy egy helyen behorpad a föld évek előtt rozdalü fa dorongal nem értek fenekét, betömték. –

A cserép edények legprimitívebtől fokozodva találhatók ott, csont tű, csont nyak és körbe-vágással és átlukasztó helyel.

A kis kövéső, béka teknőcske, agancskalapon hasonlót de átfúrva előbb adtam, a mi szint földvából került, kőkorszakra vall, az ezüst gomb később keletre de érdekes vasból csak egyetlen egy igen rozsdás kocsiszeget találtak.

Bronzból semmit. –

Reménnyel hogy e lelettel, múzeumnak régészeti osztálynak kedveskedem vagyok Mélyen tiszt nagyságos urnak

Alázatos szolgája

Nécsey

Verebély 1897 jan 17^e⁴⁹

45 Točík, Anton: Opevnené sídlisko zo staršej doby bronzovej vo Vrábľoch. Slovenská Archaeológia 34. (1986) 463–476.

46 Janšák, Štefán: Hradište pri Vrábľoch a skupina sídlisk pri Žitva-Ďarmotách. Sbornik MSS 25. (1931) 53–56.

47 Prohászka Péter: Rómer Flóris és a budapesti VIII. Ősrégészeti és Ember-tani Kongresszus előkészületei. Arrabona 51. (2015) 87–114.

48 Hampel, Joseph: Catalogue de l'exposition préhistorique des musées de province et des collections particulières de la Hongrie. Budapest, 1876. 6.

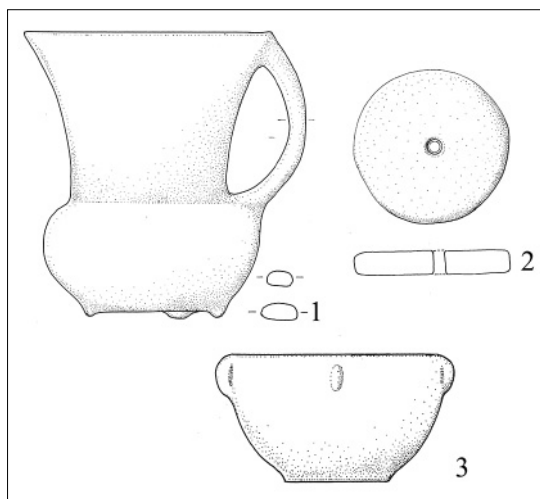
49 Magyar Nemzeti Múzeum (Budapest) Adattár Érem- és Régiség-tár 43/1897.

Hampel József a Magyar Nemzeti Múzeum Érem- és Régiségtár gyarapodásának negyedéves jelentésében emlékezett meg Nécsey ajándékairól: „Nécsey József úr ajándéka gyanánt a verebélyi őskori sánctól származó 30 agyag és kő régiség került a n. muzeum gyűjteményébe.”⁵⁰ A verebélyi Földvár területén előkerült és Nécsey által a Nemzeti Múzeumnak ajándékozott mintegy 30 leletből ma már csupán egy agyagkorong található meg az őskori gyűjteményben. Szerencsére két másik edényről fényképfelvétel maradt fenn a múzeum fényképtárában.⁵¹

Ugyan az aktából hiányzik a válasz és a köszönőlevél, azonban ennek okát abban kereshetjük, hogy Szalay Imre, a Nemzeti Múzeum igazgatója köszönte meg az ajándékokat. E levél piszkozata a múzeum igazgatósági levéltárával együtt 1945-ben semmisült meg. Kriek Nécsey-életrajzában említést tesz Szalay Imre köszönőleveleiről, amelyek 1897-ből valók voltak és amelyekben a Földvárról származó leleteket, illetve néprajzi emlékeket köszönt meg.⁵² Ezek egyike, amely 1897. január 20-án kelt, szerencsére közlésre került és benne Szalay az elsőként beküldött leleteket köszönte meg.⁵³

A leltárkönyvben leírt, ill. a fennmaradt fényképek alapján megállapítható, hogy a Nécsey által megmentett leletek kora bronzkoriak. Érdekes lelet a közepén a lyukkal ellátott agyagkorong, amely valószínűleg orsó nehezeke volt. Majdnem azonos leletet közöltek az újabb földvári ásatás anyagából.⁵⁴ Korsó/kancsó a fenekén négy lábacskaival: általában a késői magyarádi, ill. a magyarádi halomsíros horizontba kelteznek.⁵⁵ Ugyancsak a magyarádi kultúrába sorolható a félgömb alakú tál, négy szimmetrikusan elhelyezett ovális bütyökszerű füllel az oldalán. Hasonló darabokat közölt A. Točík a kisváradai (Nitriansky Hrádok-Zámeček) lelőhelyről.⁵⁶

Nécsey további verebély-földvári kutatásairól nem állnak rendelkezésünkre adatok. Gyűjteményét azonban ezt követően is gazdagította a környéken előkerült leletekkel, amelyek a néprajzi és képzőművészeti tárgyaival együtt az 1927-ben megalapított lévai múzeum gyűjteményének alapját képezték.

*Korsó, agyagkorong és tál,
Nécsey kora bronzkori leletei Verebélyből*

Nevizánszky Gábor–Prohászka Péter

50 Hampel József: A Magyar Nemzeti Múzeum Régiségtárának gyarapodása az 1897. év I. negyedévében. *Archaeológiai Értesítő* 17. (1897) 277.

51 Magyar Nemzeti Múzeum (Budapest) Negatívár Ö 7482 és 1876.

52 Kriek i. m. 8.

53 Nováková i. m. 87.

54 Batora, Jozef–Tóth Peter: Vrable „Fidvár” – archeologické náleziško európskeho významu. In: Vrable príspevky k histórii mesta. Vrable, 2015. 26.

55 Batora, Jozef–Vladár, Jozef: Kultúry staršej doby bronzovej. In: Staré Slovensko 4. Doba bronzová. Nitra, 2015. 14. kép.

56 Točík, Anton: Nitriansky Hrádok–Zámeček. Bronzezeitliche befestigte Ansiedlung der Maďarovec Kultur. Band II. Nitra 1978. Tab. 86: 13, 139: 14, 156: 29, 163: 24.